C/2026/3795

16.7.2026

TWISSIJA TAL-BORD EWROPEW DWAR IR-RISKJU SISTEMIKU

tal-25 ta' Ġunju 2026

dwar ir-riskji ċibernetiċi sistemiċi li jirriżultaw minn mudelli ta' intelliġenza artifiċjali fil-fruntieri

(BERS/2026/3)

(C/2026/3795)

IL-BORD ĠENERALI TAL-BORD EWROPEW TAR-RISKJU SISTEMIKU,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra l-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea ([1]), u b'mod partikolari l-Anness IX tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament (UE) Nru 1092/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 dwar is-sorveljanza makroprudenzjali tal-Unjoni tas-sistema finanzjarja u li jistabbilixxi Bord Ewropew dwar ir-Riskju Sistemiku ([2]), u b'mod partikolari l-Artikolu 3(2), il-punt (c), u l-Artikoli 16 u 18 tiegħu,

Wara li kkunsidra d-Deċiżjoni BERS/2011/1 tal-Bord Ewropew dwar ir-Riskju Sistemiku tal-20 ta' Jannar 2011 li tadotta r-Regoli tal-Proċedura tal-Bord Ewropew dwar ir-Riskju Sistemiku ([3]), u b'mod partikolari l-Artikoli 18 u 19 tagħha,

Billi:

(1) Fornituri ewlenin tal-intelliġenza artifiċjali (IA) żviluppaw Mudelli tal-IA Frontier (FAIMs), li huma kapaċi ħafna fil-qasam taċ-ċibersigurtà u kapaċi jwettqu attakki ċibernetiċi kompletament awtomatizzati fuq sistemi kumplessi, inkluż permezz tal-iskoperta tal-vulnerabbiltà u l-iżvilupp u l-użu tal-isfruttamenti bħala arma, u b'hekk biddlu b'mod fundamentali x-xenarju tat-theddid ċibernetiku.

(2) Il-FAIMs huma ferm aħjar mill-mudelli tal-IA preċedenti biex isibu modi kif iwettqu attakki ċibernetiċi, li jisbqu l-mudelli preċedenti fil-kost, fil-veloċità u fil-preċiżjoni, u issa qed jirrivalorizzaw esperti umani ewlenin.

(3) Il-FAIMs għandhom il-kapaċità li jheddu s-sistemi li jirfdu l-ambjenti tat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (ICT) li fuqhom tiddependi l-infrastruttura finanzjarja, filwaqt li jżidu l-probabbiltà u s-severità tal-inċidenti ċibernetiċi b'impatt sistemiku.

(4) Il-FAIMs urew il-kapaċità li jiskopru vulnerabbiltajiet u jisfruttaw sfruttamenti ġodda, u b'hekk jesponu sistemi operattivi u software ewlenin użati fi kważi l-ambjenti kollha tal-ICT tal-organizzazzjonijiet għar-riskju ta' attakki ċibernetiċi.

(5) Storikament, l-iskoperta ta' vulnerabbiltajiet bħal dawn kienet rari u spiss saret minn riċerkaturi tas-sigurtà, u dan ippermetta rimedju mmirat. F'dawk il-każijiet, il-fornituri tas-software spiss jingħataw perjodu ta' żmien standardizzat — normalment 90 jum — biex jikkoreġu l-vulnerabbiltà qabel id-divulgazzjoni pubblika tagħha. Madankollu, il-FAIMs x'aktarx li jżidu l-volum ta' vulnerabbiltajiet misjuba.

(6) Il-prattiki attwali ta' software korrettiv fis-sistema finanzjarja huma fil-biċċa l-kbira reattivi, u jiddependu fuq aġġornamenti perjodiċi u risponsi ad hoc għall-vulnerabbiltajiet divulgati. Dan l-approċċ jaħdem f'ambjent ta' theddid fejn iż-żmien jippermetti li l-iskoperta tal-vulnerabbiltà tibqa' maniġġabbli. Madankollu, b'żieda fil-volum ta' vulnerabbiltajiet, il-prattiki attwali jistgħu ma jibqgħux biżżejjed biex tinżamm ir-reżiljenza operazzjonali.

(7) Din iż-żieda fil-volum tesponi wkoll il-proċessi attwali ta' software korrettiv għal tagħbija żejda, peress li jagħtu prijorità lill-miżuri ta' rimedju bbażati fuq ir-riskju u jirrikjedu l-ittestjar ta' software korrettiv qabel l-implimentazzjoni biex tiġi żgurata l-istabbiltà operazzjonali. Jekk jiġu skoperti wisq vulnerabbiltajiet b'impatt kritiku f'perjodu ta' żmien qasir sabiex l-għadd ta' software korrettiv kritiku meħtieġ jiżdied b'mod sostanzjali, l-istituzzjonijiet finanzjarji jista' jkollhom jiddeċiedu bejn li jħallu lilhom infushom esposti għal riskji ċibernetiċi sinifikanti, jew li jnaqqsu r-rekwiżiti tal-ittestjar ta' software korretiv u b'hekk jirriskjaw inċidenti operazzjonali u qtugħ.

([1]) ĠU L 1, 3.1.1994, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.
([2]) ĠU L 331, 15.12.2010, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1092/oj.
([3]) ĠU C 58, 24.2.2011, p. 4.

(8) It-tfassil ta' sfruttamenti użati bħala armi qabel kien isir fil-biċċa l-kbira manwalment u ħa jiem jew ġimgħat ta' esperti umani, filwaqt li issa jista' jsir mill-FAIMs fi kwistjoni ta' minuti jew sigħat. Dan jikkostitwixxi kollass tar-riżervi ta' ħin difensivi, li huma meħtieġa biex tinżamm il-kontinwità ta' funzjonijiet kritiċi u importanti matul ir-rimedju.

(9) Bil-proliferazzjoni ta' sfruttamenti użati bħala arma li jikkorrispondu għal vulnerabbiltajiet kritiċi xprunati mill-IA u t-tnaqqis korrispondenti ta' riżervi ta' ħin difensivi, ir-riskju għal funzjonijiet u istituzzjonijiet kritiċi jew importanti individwali jiżdied drastikament. Jekk tali riskji jimmaterjalizzaw simultanjament f'dawk il-funzjonijiet u l-istituzzjonijiet, dan jista' jirriżulta f'żieda permanenti fir-riskju ċibernetiku sistemiku li għalih, bħalissa, ma hemm l-ebda qafas ta' mitigazzjoni kompletament effettiv disponibbli. Minħabba l-interkonnettività qawwija fis-settur finanzjarju tal-Unjoni, kif ukoll bejn dak is-settur u setturi u ġurisdizzjonijiet oħra, din is-sitwazzjoni toħloq riskju sistematiku u għandha l-potenzjal li toħloq fraġilitajiet sistemiċi.

(10) Barra minn hekk, il-FAIMs bħalissa qed jiġu żviluppati minn għadd żgħir biss ta' fornituri tal-IA, li diversi minnhom esprimew tħassib li l-FAIMs futuri jistgħu jkunu b'saħħithom wisq għal aċċess pubbliku mingħajr restrizzjonijiet.

(11) L-IA diġà qed tintuża minn atturi malizzjużi biex isaħħu l-attakki ċibernetiċi. Huwa probabbli li atturi bħal dawn eventwalment jiksbu, kemm jekk permezz ta' tnixxijiet, serq, żvilupp indipendenti, jew aċċess miftuħ, mudelli tal-IA b'kapaċitajiet komparabbli ma' dawk li bħalissa qed jintużaw f'ambjenti difensivi kkontrollati.

(12) Filwaqt li l-FAIMs jistgħu jżidu b'mod sinifikanti l-kapaċitajiet offensivi u l-probabbiltà ta' attakki ċibernetiċi sofistikati, dawn se jsaħħu wkoll il-kapaċitajiet difensivi, speċifikament fir-rigward tal-iskoperta tal-vulnerabbiltà, il-korrelazzjoni tad-data u l-azzjoni ta' rimedju minn istituzzjonijiet individwali. Madankollu, fit-terminu qasir sa medju, iż-żieda fil-veloċità, l-iskala u l-preċiżjoni tal-kapaċitajiet offensivi x'aktarx li jegħlbu l-benefiċċji.

(13) L-iżvilupp rapidu tal-FAIMs jagħmilha neċessarja li jiġu indirizzati r-riskji identifikati għall-istabbiltà finanzjarja mingħajr dewmien sabiex tiġi evitata l-materjalizzazzjoni tagħhom jew tal-anqas biex jittaffa l-impatt potenzjali tagħhom. Sabiex tiġi żgurata l-istabbiltà finanzjarja fis-swieq finanzjarji tal-Unjoni, il-membri kollha tal-Bord Ewropew dwar ir-Riskju Sistemiku (BERS) għandhom jikkunsidraw l-implikazzjonijiet tal-FAIMs fuq il-kapaċità operazzjonali u r-reżiljenza tal-istituzzjonijiet finanzjarji fil-kuntest tal-azzjonijiet tal-politika makroprudenzjali u mikroprudenzjali tagħhom. Dan huwa bla preġudizzju għall-mandati ta' politika monetarja tal-banek ċentrali fl-Unjoni. Bħala eżempju, u fost l-inizjattivi attwali ta' awtoritajiet oħra, il-BĊE, fir-rwol tiegħu ta' superviżur bankarju, talab l-istituzzjonijiet sinifikanti biex jivvalutaw mingħajr dewmien l-impatt tax-xenarju ta' theddid li qed jevolvi, u biex jiżviluppaw sal-31 ta' Ottubru 2026 pjan ta' azzjoni komprensiv li jissottolinja miżuri komprensivi mmirati biex jindirizzaw tali riskji ([4]).

(14) Hekk kif it-teknoloġija tal-IA tipprolifera, huwa importanti li jiġi żgurat li l-infrastruttura kritika kollha u speċjalment l-istituzzjonijiet finanzjarji jkunu ppreparati biex jiffaċċjaw attakki ċibernetiċi mħaddma mill-FAIMs, u jagħmlu tħejjijiet f'waqthom u xierqa. Madankollu, tali sforzi difensivi minn entitajiet uniċi ma jkunux biżżejjed. Rispons effettiv u mitigazzjoni tar-riskju jeħtieġu tweġiba koordinata li tinvolvi lill-partijiet affettwati kollha inklużi l-fornituri tal-IA, il-fornituri tas-software, id-ditti tas-sigurtà, dawk li jagħmlu manutenzjoni b'sors miftuħ, l-istituzzjonijiet finanzjarji, u l-awtoritajiet kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak tal-Unjoni.

(15) Meta jiġu indirizzati l-kwistjonijiet ta' hawn fuq, huwa importanti li jitfakkru l-oqfsa legali u ta' politika rilevanti tal-Unjoni, b'mod partikolari r-Regolament (UE) 2022/2554 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([5]), ir-Regolament (UE) 2024/1689 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([6]), ir-Regolament (UE) Nru 2024/2847 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([7]) u r-Rakkomandazzjoni tal-Bord Ewropew dwar ir-Riskju Sistemiku (BERS/2021/17) ([8]).

([4]) L-ittra indirizzata lil istituzzjonijiet sinifikanti hija disponibbli fuq is-sit web għas-Superviżjoni Bankarja tal-BĊE fuq www.bankingsuprevision.europa.eu.

([5]) Regolament (UE) 2022/2554 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2022 dwar ir-reżiljenza operazzjonali diġitali għas-settur finanzjarju u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 1060/2009, (UE) Nru 648/2012, (UE) Nru 600/2014, (UE) Nru 909/2014 u (UE) 2016/1011 (ĠU L 333, 27.12.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj).

([6]) Regolament (UE) 2024/1689 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Ġunju 2024 li jistabbilixxi regoli armonizzati dwar l-intelliġenza artifiċjali u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 300/2008, (UE) Nru 167/2013, (UE) Nru 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 u (UE) 2019/2144 u d-Direttivi 2014/90/UE, (UE) 2016/797 u (UE) 2020/1828 (ĠU L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

([7]) Regolament (UE) 2024/2847 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2024 dwar ir-rekwiżiti orizzontali taċ-ċibersigurtà għall-prodotti b'elementi diġitali u li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 168/2013 u (UE) 2019/1020 u d-Direttiva (UE) 2020/1828 (Att dwar ir-Reżiljenza Ċibernetika) (ĠU L, 2024/2847, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

([8]) Rakkomandazzjoni tal-Bord Ewropew dwar ir-Riskju Sistemiku tat-2 ta' Diċembru 2021 dwar qafas pan-Ewropew ta' koordinazzjoni tal-inċidenti ċibernetiċi sistemiċi għall-awtoritajiet rilevanti (BERS/2021/17) (ĠU C 134, 25.3.2022, p. 1).

(16) Ir-Regolament (UE) 2022/2554 jipprovdi qafas komprensiv għall-istituzzjonijiet finanzjarji biex jidentifikaw, jimmaniġġjaw, jimmonitorjaw u jimmitigaw ir-riskji tal-ICT, inklużi r-riskji li jirriżultaw minn attakki ċibernetiċi. Minħabba l-interkonnettività tas-settur finanzjarju u d-dipendenza tiegħu fuq is-sistemi tal-ICT u l-forniturі terzi ta' servizzi, attakk ċibernetiku b'suċċess li jaffettwa istituzzjoni finanzjarja waħda jew aktar jew lill-forniturі ta' servizzi kritiċi tagħhom jista' jkollu implikazzjonijiet sistemiċi sinifikanti. L-awtoritajiet superviżorji finanzjarji jenħtieġ li jagħtu prijorità xierqa lill-attivitajiet superviżorji f'dan il-qasam, filwaqt li jqisu l-impatt potenzjali ta' tali attakki ċibernetiċi fuq l-istabbiltà, l-integrità u l-affidabbiltà tas-sistema finanzjarja, kif ukoll il-ħsara operazzjonali, finanzjarja u għall-konsumatur li tista' tirriżulta.

(17) Ir-Regolament (UE) 2024/1689 jistabbilixxi regoli armonizzati għall-introduzzjoni fis-suq, għat-tqegħid fis-servizz u għall-użu ta' sistemi tal-IA u mudelli tal-IA bi skop ġenerali fl-Unjoni, inkluż, f'ċerti ċirkostanzi, sistemi u mudelli pprovduti minn forniturі tal-IA stabbiliti f'pajjiżi terzi fejn l-output prodott mis-sistema tal-IA jintuża fl-Unjoni, jew mudell tal-IA jiġi integrat f'sistema introdotta fis-suq tal-Unjoni. Dan ir-Regolament jipprovdi wkoll regoli speċifiċi, inkluż reġim regolatorju aktar strett, għall-mudelli kklassifikati bħala mudelli tal-IA bi skop ġenerali b'riskju sistemiku.

(18) Ir-Regolament (UE) 2024/2847 jintroduċi rekwiżiti obbligatorji taċ-ċibersigurtà għall-manifatturi li jkopru l-ippjanar, id-disinn, l-iżvilupp u l-manutenzjoni tal-prodotti tal-hardware u tas-software b'elementi diġitali introdotti fis-suq tal-Unjoni. Dan jirrikjedi wkoll li l-manifatturi jittrattaw il-vulnerabbiltajiet matul iċ-ċiklu tal-ħajja tal-prodotti tagħhom. Ladarba jkunu applikabbli bis-sħiħ f'Diċembru 2027, l-entitajiet finanzjarji li jqiegħdu tali prodotti fis-suq tal-Unjoni se jkollhom jiżguraw ukoll li dawk il-prodotti jikkonformaw ma' dawn ir-rekwiżiti.

(19) Ir-Rakkomandazzjoni BERS/2021/17 irrakkomandat l-iżvilupp, mill-Awtoritajiet Superviżorji Ewropej (ASE) b'mod konġunt permezz tal-Kumitat Konġunt u flimkien mal-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE), il-BERS u l-awtoritajiet nazzjonali rilevanti, ta' rispons ikkoordinat effettiv fil-livell tal-Unjoni fil-każ ta' inċident ċibernetiku transfruntier kbir jew theddida relatata li jista' jkollhom impatt sistemiku fuq is-settur finanzjarju tal-Unjoni. Dan irriżulta fl-istabbiliment tal-Qafas pan-Ewropew għall-Koordinazzjoni tal-Inċidenti Ċibernetiċi Sistemiċi (EU- SCICF), li jipprovdi pjattaforma siewja u operazzjonali għall-iskambju ta' informazzjoni u l-koordinazzjoni fost l-awtoritajiet finanzjarji.

(20) F'dan l-isfond, il-BERS b'dan jadotta twissija ta' natura ġenerali li tindirizza r-riskji sinifikanti għall-istabbiltà finanzjarja amplifikati bl-iżvilupp tal-FAIMs. It-twissija tqis il-ħidma analitika fin-nota tal-BERS li tindirizza l-Mudelli tal-IA fil-Fruntieri b'kapaċitajiet ċibernetiċi minn perspettiva ta' stabbiltà finanzjarja ppubblikata f'Ġunju 2026 ([9]),

ADOTTA DIN IT-TWISSIJA:

TAQSIMA 1

Twissija

Xenarju ta' riskju ġdid

L-iżvilupp rapidu ta' Mudelli tal-IA ta' Fruntiera (FAIMs) b'kapaċità ċibernetika jġib bidliet materjali fix-xenarju tar-riskju għas-sistema finanzjarja tal-Unjoni. L-evidenza attwali tindika li l-FAIMs huma kapaċi jiskopru vulnerabbiltajiet, jiġġeneraw sfruttamenti operattivi u jwettqu b'mod awtonomu attakki ċibernetiċi fuq skala sħiħa b'veloċità, skala u livell ta' preċiżjoni li jaqbżu bil-kbir il-mudelli preċedenti tal-IA. Dan jikkostitwixxi bidla fundamentali fil-qasam taċ-ċibersigurtà u punt ta' inflessjoni f'termini ta' kapaċità tal-IA.

Il-BERS iqis li dawn l-iżviluppi huma sors ta' riskji sistemiċi għas-sistema finanzjarja, bil-potenzjal li jiġġeneraw effetti negattivi sinifikanti fuq iċ-ċibersigurtà permezz ta' skoperta aċċellerata tal-vulnerabbiltà, tnaqqis fil-ħin disponibbli għar-rispons u difiża effettiva, skala u sofistikazzjoni akbar tal-attakki ċibernetiċi, u l-introduzzjoni ta' dipendenzi u riskji ta' konċentrazzjoni ġodda fis-sistema finanzjarja. Filwaqt li l-BERS jirrikonoxxi l-kapaċitajiet difensivi msaħħa li l-FAIMs se joffru lill-istituzzjonijiet finanzjarji, dawn il-kapaċitajiet x'aktarx li jimmaterjalizzaw gradwalment matul il-ftit snin li ġejjin, u jirrikjedu li l-istituzzjonijiet finanzjarji joperaw matul perjodu tranżitorju kkaratterizzat minn riskju elevat, inċertezza għolja u xenarju teknoloġiku li qed jevolvi malajr. Minħabba n-natura diġitalizzata u interkonnessa ħafna tas-sistema finanzjarja, tali effetti negattivi fuq iċ-ċibersigurtà jistgħu jinfirxu malajr, u jaffettwaw funzjonijiet kritiċi u importanti fl-istituzzjonijiet finanzjarji kollha, u fl-aħħar mill-aħħar iwasslu għal tfixkil sistemiku u telf ta' fiduċja fis-sistema finanzjarja.

([9]) Disponibbli fuq is-sit elettroniku tal-BERS li jinsab fuq www.esrb.europa.eu.

Il-FAIMs emerġenti jżidu r-riskju inerenti tal-ICT, li jwassal għal reżiljenza operazzjonali mdgħajfa fis-settur finanzjarju kollu, b'mod partikolari f'erba' oqsma: (a) il-ħin, inkluża l-kapaċità li jintuża software korrettiv tas-sistemi mingħajr ma tiġi kkawżata ħsara operattiva, b'kont meħud tal-kollass ta' buffers ta' żmien difensivi bejn l-iskoperta tal-vulnerabbiltà u l-użu tal-isfruttamenti bħala arma; (b) il-kapaċità tad-difensuri, inkluża l-kapaċità tagħhom li jwettqu ttestjar tas-sigurtà awtomatizzat u manwali assistit mill-FAIM, kif ukoll il-kapaċiàa tagħhom li jipproteġu, jidentifikaw u jirrispondu għal theddid li jirriżulta mill-użu avversarju tal-FAIM; (c) konċentrazzjoni, inkluż dipendenzi fuq ġgadd limitat ta' forniturі tal-IA, li min-naħa tagħhom jiddependu fuq forniturі tal-cloud, dokumenti open source u softwer ieħor użat ħafna; u (d) il-kapaċità tal-awtoritajiet, inkluża l-kalibrazzjoni tagħhom tal-aspettativi, l-ittestjar tal-istress u miżuri ta' tħejjija skont l-iżviluppi tal-FIAMs, sabiex il-ħsarat operattivi ma jsirux sors ta' instabbiltà usa'.

Barra minn hekk, l-istabbiliment u ż-żamma tal-viżibbiltà tal-użu tal-IA fi ħdan kwalunkwe istituzzjoni finanzjarja — inkluż il-fehim sħiħ ta' fejn u kif tintuża l-IA — huma ta' sfida, filwaqt li jitqies li din tintuża fl-interfaċċi tal-klijenti, fl-aġenti interni, fil-proċessi tan-negozju, u fl-integrazzjoni ma' partijiet terzi.

Valutazzjoni sistemika

L-iżviluppi identifikati jistgħu jbiddlu materjalment kemm l-iskala kif ukoll l-istruttura tar-riskju ċibernetiku, u jżidu kemm ir-riskji diretti kif ukoll dawk indiretti għall-istabbiltà finanzjarja. Il-kapaċitajiet FAIM jistgħu jpoġġu l-oqfsa ta' reżiljenza eżistenti taħt pressjoni sostanzjali, speċjalment jekk l-inċidenti jkunu mifruxa u jseħħu simultanjament. L-inċidenti jistgħu wkoll jinxterdu malajr fl-istituzzjonijiet u s-swieq finanzjarji jekk jiġu affettwati forniturі terzi kritiċi, ekosistemi teknoloġiċi kondiviżi, jew komponenti b'sors miftuħ użati b'mod wiesa', u b'hekk jiżdied ir-riskju ta' tfixkil relatat b'implikazzjonijiet sistemiċi.

Il-FAIMs ibiddlu tliet sorsi ta' asimmetrija fis-settur finanzjarju: l-ewwel waħda bejn il-ġuriżdizzjonijiet, it-tieni waħda bejn id-difensuri u l-aggressuri, u t-tielet waħda bejn istituzzjonijiet finanzjarji b'riżorsi aħjar u dawk b'inqas riżorsi.

L-ewwel nett, il-konċentrazzjoni ġeografika attwali ta' forniturі ewlenin tal-IA barra mill-Unjoni tħalli lill-Unjoni esposta għal dipendenza strateġika u riskju ġeopolitiku. Sabiex jittaffew l-għarfien u l-asimmetrija teknoloġika bejn il-ġuriżdizzjonijiet, hija meħtieġa l-adozzjoni ta' miżuri biex jiġi ffaċilitat aċċess adegwat u proporzjonat għall-Unjoni u l-Istati Membri tagħha għal FAIMs żviluppati ġodda. Tali miżuri jenħtieġ li jkunu f'waqthom, koerenti u effiċjenti, kemm f'termini ta' politika kif ukoll ta' implimentazzjoni, u jenħtieġ li jqisu b'mod adegwat is-setturi finanzjarji differenti tal-Unjoni, filwaqt li jibbenefikaw mill-għarfien espert tal-ASE korrispondenti. Dan se jtaffi mhux biss asimmetrija bejn l-Unjoni u l-ġuriżdizzjonijiet ta' pajjiżi terzi iżda wkoll bejn l-istituzzjonijiet finanzjarji stabbiliti fi Stati Membri differenti, filwaqt li jippreserva kundizzjonijiet ekwi fl-Unjoni u lil ħinn minnha u jimminimizza r-riskju sistemiku. L-arranġamenti li jiffaċilitaw l-aċċess għall-FAIMs biss għal ċerti kategoriji ta' istituzzjonijiet jew f'ġuriżdizzjonijiet magħżula jikkontribwixxu għall-frammentazzjoni tas-suq uniku fil-finanzi, filwaqt li jnaqqsu l-likwidità u l-profondità tiegħu.

It-tieni, fir-rigward tal-assimetrija bejn l-aggressuri u d-difensuri, il-FAIMs inaqqsu l-prezz tal-ammissjoni għall-aggressuri. L-atturi tat-theddid x'aktarx li jiddependu dejjem aktar fuq il-FAIMs biex iwettqu l-partijiet aktar avvanzati teknikament u li jirrikjedu ħafna ħaddiema ta' operazzjonijiet offensivi, u b'hekk inaqqsu l-ispejjeż. B'kuntrast ma' dan, id-difensuri huma ristretti minn rekwiżiti operazzjonali, dipendenzi u obbligi regolatorji, li jillimitaw l-effett u l-iskala li għalihom jistgħu jibbenefikaw mill-FAIMs fuq terminu qasir sa medju, u fl-aħħar mill-aħħar jirrikjedu perjodi itwal biex jaġġustaw.

It-tielet, hemm differenzi fil-mod kif l-istituzzjonijiet finanzjarji jingħataw ir-riżorsi u t-tagħmir biex ilaħħqu mal-isfidi ppreżentati mill-FAIMs. Dawn id-differenzi jistgħu jiġu ġġenerati minn spejjeż li huma fissi aktar milli skalati, minn restrizzjonijiet tar-riżorsi, u minn aċċess limitat għall-ispeċjalisti. Fejn ikun hemm assimetrija fil-kapaċità li wieħed ilaħħaq ma' sfidi bħal dawn, l-aktar ħolqa dgħajfa tal-katina tista' taffettwa l-istabbiltà tas-sistema.

Implikazzjonijiet

Huwa essenzjali li jiġi żgurat li s-sistemi ta' pagament u saldu sistemikament importanti u l-infrastrutturi tas-suq finanzjarju jibqgħu protetti kontra vulnerabbiltajiet li jirriżultaw mill-użu u l-iżvilupp tal-FAIM. L-operaturi pubbliċi u privati jenħtieġ li jirrieżaminaw u jaġġornaw bir-reqqa l-oqfsa taċ-ċibersigurtà tagħhom biex iqisu dawn il-vulnerabbiltajiet. L-awtoritajiet inkarigati mis-superviżjoni jew mis-sorveljanza jenħtieġ li jadottaw miżuri biex jiżguraw li s-sistemi jkunu protetti b'mod adegwat. Jenħtieġ li l-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet u l-istituzzjonijiet finanzjarji privati tiġi segwita kull meta jkun meħtieġ biex jiżdiedu s-sigurtà u r-reżiljenza tas-sistema finanzjarja tal-Unjoni.

Fir-rapport tiegħu tal-2020 dwar ir-riskju ċibernetiku sistemiku ([10]), il-BERS identifika l-veloċità, l-iskala u l-intenzjoni malizzjuża tat-theddid ċibernetiku bħala sorsi possibbli ta' propagazzjoni tar-riskju sistemiku. L-awtoritajiet għandhom ikunu konxji li filwaqt li l-FAIMs jirrappreżentaw sors ġdid ta' propagazzjoni, huma wkoll jamplifikaw is-sorsi eżistenti identifikati qabel, u għandhom jintegraw dan l-għarfien fl-azzjoni politika tagħhom. Meta jitqiesu r-riskji kollha għall-istabbiltà finanzjarja li jirriżultaw minn esponiment operazzjonali għar-riskju ċibernetiku fis-settur finanzjarju, huwa importanti li jiġi żgurat li t-tħassib identifikat f'din it-Twissija jiġi rifless fil-ħidma superviżorja u ta' sorveljanza u fil-pożizzjonijiet ta' politika adottati mill-awtoritajiet rilevanti, fi ħdan il-mandati rispettivi tagħhom.

L-awtoritajiet rilevanti, fi ħdan il-kompetenzi rispettivi tagħhom u speċifikament skont il-qafas stabbilit mir-Regolament (UE) 2022/2554, jenħtieġ li jkunu konxji mit-tliet sorsi ta' asimmetrija msemmija qabel introdotti mill-FAIMs fis-settur finanzjarju. Sabiex jitnaqqsu dawn l-assimetriji, għandhom jiġu kkunsidrati arranġamenti ta' kooperazzjoni u koordinazzjoni settorjali flimkien mal-oqfsa ta' ttestjar eżistenti ([11]). L-awtoritajiet finanzjarji għandhom jiżguraw ukoll li l-bordijiet tal-istituzzjonijiet finanzjarji privati jkunu impenjati bis-sħiħ biex jimmitigaw ir-riskji ċibernetiċi xprunati mill-FAIM, li jkun hemm fis-seħħ oqfsa ċari ta' governanza u obbligu ta' rendikont, u li jiġu ppjanati b'mod adegwat risponsi f'waqthom, flimkien ma' investimenti interni korrispondenti.

Diversi żviluppi possibbli kkunsidrati f'din it-Twissija — jekk l-impatt sistemiku, ir-riskju ġeopolitiku, jew il-bilanċ mibdul bejn l-aggressuri u d-difensuri — għandhomx il-potenzjal li jkollhom impatt fuq il-funzjonament tas-sistema finanzjarja u l-fiduċja fiha. Biex dawn jiġu vvalutati kontinwament, il-BERS se jqis il-ħtieġa li dawn l-iżviluppi jiġu riflessi fil-valutazzjonijiet tar-riskju, fl-oqfsa tal-ittestjar, u fl-aspettattivi superviżorji, kif ukoll fl-iżvilupp tax-xenarji futuri. Il-BERS se jimmonitorja wkoll l-użu u l-iżvilupp tal-FAIMs u l-impatt tagħhom fuq is-settur finanzjarju minn perspettiva ta' riskju sistemiku. Barra minn hekk, il-BERS se jivvaluta mill-ġdid l-iżviluppi f'kull valutazzjoni tar-riskju trimestrali fil-livell tal-Bord Ġenerali u jikkunsidra azzjonijiet oħra meta jkun meħtieġ.

TAQSIMA 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din ir-Rakkomandazzjoni, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

(1) "fornitur tal-IA" tfisser fornitur kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (3), tar-Regolament (UE) 2024/1689;

(2) "Mudelli tal-IA fil-fruntieri tal-għarfien (FAIMs)" tfisser mudelli avvanzati tal-IA bi skop ġenerali li kapaċi jaffettwaw materjalment operazzjonijiet ċiberneticiċi offensivi jew difensivi;

(3) "attakk ċibernetiku" tfisser attakk ċibernetiku kif definit fl-Artikolu 1 tar-Regolament tal-Kunsill (UE) 2019/796 ([12]), inkluż meta joriġina minn ġewwa l-Unjoni;

(4) "vulnerabbiltà" tfisser vulnerabbiltà kif definita fl-Artikolu 3, il-punt (16), tar-Regolament (UE) 2022/2554;

(5) "sfruttament" tfisser għodda, teknika jew metodu użat biex jittieħed vantaġġ minn vulnerabbiltà waħda jew aktar biex jinkiseb aċċess mhux awtorizzat għas-sistemi, biex jiġu mmodifikati, jew biex jiġu mfixkla, jew inkella biex jingħata lok għal riskju tal-ICT jew inċidenti relatati mal-ICT;

(6) "użu bħala arma" tfisser it-tħejjija jew l-adattament ta' sfruttamenti li jippermettu l-isfruttament sistematiku jew skalabbli tal-vulnerabbiltajiet;

(7) "funzjoni kritika jew importanti" tfisser funzjoni kritika jew importanti kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (22), tar-Regolament (UE) 2022/2554;

(8) "mudell tal-IA bi skop ġenerali" tfisser mudell tal-IA kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (63), tar-Regolament (UE) 2024/1689;

(9) "mudell tal-IA bi skop ġenerali b'riskju sistemiku" tfisser mudell tal-IA bi skop ġenerali kklassifikat bħala li jippreżenta riskju sistemiku f'konformità mal-Artikolu 51(1) tar-Regolament (UE) 2024/1689;

(10) "inċident relatat mal-ICT" tfisser inċident kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (8), tar-Regolament (UE) 2022/2554;

([10]) Ara Systemic cyber risk (Riskju ċibernetiku sistemiku), BERS, Frar 2020, disponibbli fuq is-sit web tal-BERS fuq www.esrb.europa.eu.

([11]) Eż. teaming aħmar etiku bbażat fuq l-intelligence tat-theddid (TIBER), ittestjar tal-penetrazzjoni mmexxi mit-theddid (TLPT), teaming aħmar avvanzat (ART) u ttestjar tal-istress tar-reżiljenza ċibernetika (CyRST).

([12]) Regolament tal-Kunsill (UE) 2019/796 tas-17 ta' Mejju 2019 dwar miżuri restrittivi kontra attakki ċiberneticiċi li jheddu lill-Unjoni jew l-Istati Membri tagħha (ĠU L 129, I, 17.5.2019, p. 1, ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2019/796/oj).

(11) “riskju tat-teknoloġija tal-informatika u tal-komunikazzjoni (ICT)” tfisser riskju kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (5), tar-Regolament (UE) Nru 2022/2554;

(12) “reżiljenza operazzjonali” tfisser reżiljenza operazzjonali diġitali kif definita fl-Artikolu 3, il-punt (1), tar-Regolament (UE) 2022/2554.

Magħmul fi Frankfurt am Main, il-25 ta’ Ġunju 2026.

Il-Kap tas-Segretarjat tal-BERS,

F’isem il-Bord Ġenerali tal-BERS

Francesco MAZZAFERRO